

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE FİNANSMAN BİLİM DALI

MADDİ DURAN VARLIK VE MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK
HESAPLARINA GENEL BİR BAKIŞ

FİNANSAL MUHASEBE DERSİ
YÜKSEK LİSANS SUNUMU

Esat Uğur Bulut

Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Cemal ÇAKICI

İstanbul 2015

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	1
1. GİRİŞ.....	2
2. MADDİ VE MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK HESAPLARI	3
2.1. Maddi Duran Varlıklar	3
2.1.1. 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	4
2.1.2. 254 Taşıtlar Hesabı	4
2.1.3. 255 Demirbaşlar Hesabı	5
2.2. Maddi Olmayan Duran Varlıklar	6
2.2.1. 260 Haklar Hesabı	7
2.2.2. 262 Kuruluş ve Örgütlenme Giderleri Hesabı	7
2.2.3. 264 Özel Maliyetler Hesabı	8
3. DURAN VARLIKLARDA MALİYET KAVRAMI	9
3.1. Vergi Usul Kanunu'na Göre Maliyet Kavramı	9
3.2. Türkiye Muhasebe Standartları'na Göre Maliyet Kavramı	11
3.2.1. TMS 16 Maddi Duran Varlıklar	11
3.2.2. TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar.....	12
4. DURAN VARLIKLARLA İLGİLİ ÖZEL HALLER	14
4.1. Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Satılması	14
4.2. Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Sigorta Tazminatı.....	15
4.3. Yenileme Fonu Uygulaması.....	17
4.4. Yeniden Değerleme Uygulaması	18
5. FİNANSMAN GİDERLERİNİN AKTİFLEŞTİRİLMESİ	20
5.1. Vergi Usul Kanunu'na Göre Aktifleştirme Kavramı	20
6. SONUÇ	22
KAYNAKÇA	23

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: VUK'a Göre Makinenin Toplam Maliyetinin Hesaplanması.....	10
Tablo 2: VUK'a Göre Binek Otomobilin Toplam Maliyetinin Hesaplanması	10
Tablo 3: TMS'ye Göre Makinenin Toplam Maliyetinin Hesaplanması	12

KISALTMALAR

VUK	:Vergi Usul Kanunu
TMSUGT	:Türkiye Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
TMS	:Türkiye Muhasebe Standartları
MDV	:Maddi Duran Varlık
A.Ş.	:Anonim Şirket
Ltd. Şti.	:Limited Şirket
KDV	:Katma Değer Vergisi
Md.	:Madde
s.	:Sayfa
par	:Paragraf
a.g.e	:Adı Geçen Eser

1. GİRİŞ

İşletmelerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için gerekli olan fiziki yapılar maddi duran varlıklar, soyut yapılar ise maddi olmayan duran varlıklar olarak tanımlanmaktadır. Maddi duran varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar işletme kuruluşunda sermaye olarak konulabileceği gibi, kuruluş sonrasında satın alınması da mümkündür. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların işletmeler açısından kısa vadede satılarak paraya dönüştürülebilmesi, işletmenin fon ihtiyacının karşılanması gibi seçeneklerden ziyade, işletmelerde bir yıldan daha uzun süre kullanılma prensibi yaygın olan anlayıştır.

Uzun yıllar boyunca işletmelerde kullanılması amacıyla iktisap edilen maddi duran varlıklarda; maliyeti, satın alma sonrasında yapılan değerini arttırıcı harcamaların kaydedilmesi, nakliye ve işletmeye getirilmesi aşamasında korunması amacıyla katlanılan sigorta masrafları, işletmeye getirildiğinde kullanıma hazır hale getirilmesi ile ilgili kurulum ve montaj masraflarının yasal mevzuat hükümlerince kaydedilmesi, iktisadi kıymet iktisabında alımın kredi kullanımı yoluyla gerçekleştirilmesi durumunda kredi için hesaplanan faizin muhasebeleştirilmesi gibi hususlar incelenecektir.

İktisadi kıymetlerin; yıpranma, aşınma ve kıymetten düşmeye maruz bulunması sebebiyle amortisman yoluyla itfa edilmesi, herhangi bir tabii afet dolayısıyla kullanılamayacak hale gelmesi durumunda alınacak sigorta tazmin tutarları, mevcut maddi duran varlığın yenilenmesi amacıyla elden çıkarılması, enflasyonist dönemlerde değer düşüklüğüne karşı yeniden değerlendirme müessesesinin uygulanması gibi konular da çalışmanın genel çerçevesi içerisinde incelenecek olan konulardır.

İşletmeler defter tutmada ve muhasebe işlemlerini uygulamada Vergi Usul Kanunu'nu hükümlerini esas almaktadır. Bunların yanında Bakanlar Kurulu'nun bağımsız denetime tabi olacak şirketler ile ilgili belirlediği kriterler neticesinde, denetime tabi olan şirketlerin hazırlayacağı finansal tablolar için Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından muhasebe standartları belirlenmiştir. Her iki mevzuata göre maddi duran varlıklar ve maddi olmayan duran varlıkların muhasebeleştirilmesine ilişkin esaslar ayrı ayrı incelenecektir.

2. MADDİ VE MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK HESAPLARI

2.1. Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, işletme faaliyetlerinde bir yıldan daha uzun süre kullanılabilen, normalde derhal paraya çevrilmesi ya da satılarak elden çıkarılması düşünülmeyen, mal ve hizmetlerin üretilmesinde yararlandıkları süre için amortisman işlemine tabi tutulan fiziksel yapıya sahip varlıklardır¹.

Tanımdaki unsurlar;

- Kullanım süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar,
- İşletmenin faaliyetlerinde kullanılan fiziki varlıklar,
- Bir yıldan fazla fiziki ömre sahip olan varlıklar,
- Satılarak elden çıkarılması düşünülmeyen varlıklar şeklinde özetlenebilir².

Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer almaktadır:

250 ARAZİ VE ARSALAR

251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ

252 BİNALAR

253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR

254 TAŞITLAR

255 DEMİRBAŞLAR

256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR

257 BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR

258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR

259 VERİLEN AVANSLAR

Söz konusu hesaplar içerisinde, arazi ve arsalar hesabında takip edilen boş araziler ve boş arsalar VUK'un 314. Maddesindeki düzenlemeye göre amortismanına tabi değildir³.

Maddi duran varlık hesap grubunda izlenen hesaplar içerisinde detaylı olarak incelenecek varlıklar aşağıda belirtilmiştir.

253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR

254 TAŞITLAR

255 DEMİRBAŞLAR

---

¹ Fatma Münevver Yılcı ve diğerleri, "Genel Muhasebe", Eskişehir: Gülen Ofset Matbaacılık, 2010, s.277

² Şeref Kavak, "Genel Muhasebe", Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2011 s.191

³ VUK, 1961: Madde 314

2.1.1. 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı

Üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçlerinin (Konveyör, Forklift vb) izlendiği hesaptır. Bu hesap kullanım amaçlarına ve makine çeşitlerine göre bölümlenebilir⁴.

Tesis, makine ve cihazlar satın alındığında hesabın borç kısmına, elden çıkarıldığında ise hesabın alacak tarafına kaydedilir.

Örnek: (ABC) Ltd. Şti. kaldırma işlerinde kullanmak üzere 40.000 TL + KDV tutarında bir vinç makinası satın almıştır. Makine bedeli çek ciro edilerek, alışa ilişkin KDV bedeli ise peşin ödenmiştir.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR	40.000	
191 İNDİRİLECEK KDV	7.200	
		100 KASA
		101 ALINAN ÇEKLER
		7.200
		40.000

Peşin bedel ve çek ciro edilerek vinç alımı

2.1.2. 254 Taşıtlar Hesabı

İşletme faaliyetlerinde kullanılan tüm taşıtların izlendiği hesaptır. Ulaştırma sektöründe hizmet üretimi amacıyla kullanımda olan tüm taşıt araçları da bu hesapta izlenir. Ancak, ulaştırma sektöründe ana üretimde kullanılan taşıt araçlarının toplam tutarı bilanço dipnotlarında gösterilir⁵.

Taşıtların satın alındığında hesabın borç kısmına, elden çıkarıldığında ise hesabın alacak tarafına kaydedilir⁶.

⁴ Ümit Gücenme, "Genel Muhasebe", İstanbul: Aktüel Yayınları 2005, s.263

⁵ Mehmet Ali Feyiz, "Genel Muhasebe", Trabzon: Murathan Yayınevi, 2010, s.158

⁶ Muharrem Türkmen, "Genel Muhasebe", İzmir: İlyaz İzmir Yayınevi, 2011, s.138

Örnek: ABC İşletmesi iş yerinde kullanmak üzere bayiden 100.000 TL + KDV'ye bir kamyonet satın almıştır.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
254 TAŞITLAR	100.000
191 İNDİRİLECEK KDV	18.000
320 SATICILAR	118.000
Kamyonet alımı	
<hr/>	

2.1.3. 255 Demirbaşlar Hesabı

İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği hesaptır⁷.

Demirbaş satın alındığında hesabın borç kısmına, elden çıkarıldığında ise hesabın alacak tarafına kaydedilir⁸.

Örnek: (XYZ) A.Ş. bir çek keşide ederek olarak 20.000 TL + %18 KDV'ye mobilya takımı satın almıştır.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
255 DEMİRBAŞLAR	20.000
191 İNDİRİLECEK KDV	3.600
103 VERİLEN ÇEK VE ÖDEME EMİRLERİ	23.600
Çek keşide edilerek mobilya takımı alımı	
<hr/>	

⁷ Nihat Küçüksavaş, "Finansal Muhasebe (Genel Muhasebe)", İstanbul: Beta Yayıncılık, 2012, s.403

⁸ Türkmen, "a.g.e", s.139

2.2. Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Her hangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belirli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belirli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefîyelerin izlendiği hesap grubudur⁹.

Yukarıda yapılan tanımı maddeler halinde özetlemek gerekirse, bir kalemin maddi olmayan duran varlık olarak kabul edilebilmesi için;

- Tanımlanabilir olması,
- Üzerinde işletmenin kontrolünün bulunması,
- Gelecekte elde edilmesi beklenen ekonomik bir faydanın bulunması gerekir.

Bu tanımları karşılamayan harcamalar maddi olmayan duran varlıklar kapsamına girmez. Bunlar için yapılan harcamalar, gerçekleştiği dönemde gider yazılır¹⁰.

Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer almaktadır:

260 HAKLAR

261 ŞEREFİYE

262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ

263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ

264 ÖZEL MALİYETLER

267 DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR

269 VERİLEN AVANSLAR

Maddi olmayan duran varlık hesap grubunda izlenen hesaplar içerisinde detaylı olarak incelenecek varlıklar aşağıda belirtilmiştir.

260 HAKLAR

262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ

264 ÖZEL MALİYETLER

---

⁹ Veyis Naci Tanış, Bilal Zafer Berikol, “Genel Muhasebe”, Adana: Karahan Kitabevi, 2012, s.136

¹⁰ Orhan Sevilengül, “Genel Muhasebe”, Ankara: Gazi Kitabevi, 2011, s.451

2.2.1. 260 Haklar Hesabı

İmtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaları kapsar. Edinilen haklar, maliyet bedelleri ile bu hesaba borç kaydedilir¹¹.

Örnek: (ABC) A.Ş. markanın patent hakkı için 3 yıllığına 90.000 TL + %18 KDV'ye anlaşıyor.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
260 HAKLAR	90.000
191 İNDİRİLECEK KDV	18.000
320 SATICILAR	108.000
<hr/>	

Haklar faydalı ömürleri içerisinde, yararlanma sürelerinin belli olmaması durumunda ise Vergi Usul Kanunu 333 ve 365 Seri No.lu Genel Tebliği ile belirlenen faydalı ömürleri dikkate alınarak eşit taksitlerle itfa edilir. (örneğin; imtiyaz hakları, patent, telif hakkı gibi kıymetler 15 yılda itfa edilir)¹².

MSUGT'de ise "Haklar faydalı ömürleri içerisinde, yararlanma sürelerinin belli olmaması durumunda da en çok 5 yıllık sürede eşit taksitlerle itfa edilerek yok edilir." ifadesi yer almaktadır.¹³

2.2.2. 262 Kuruluş ve Örgütlenme Giderleri Hesabı

İşletmenin kuruluşu, yeni bir şubenin açılması, işlerin sürekli olarak genişletilmesi için yapılan, karşılığında maddi bir değer elde edilmeyen noter, harç vb. kuruluş ve örgütlenme giderlerinin (Organization costs) aktifleştirilmeleri durumunda izlendiği hesaptır¹⁴.

Kuruluş ve örgütlenme harcamaları aktifleştirildiğinde bu hesaba borç kaydedilir.

Yok edilmeleri amortisman yolu ile olur. Genelde beş yılda eşit taksitlerle itfa olunarak yok edilir. Aktifleştirme usulü seçildiğinde amortisman işlemine başlandıktan sonra bu usulden dönülerek bakiye değer tek seferde gider olarak dikkate alınmaz¹⁵.

¹¹ İffet Görkey Kesimli, "Genel Muhasebe", İstanbul: Kriter Yayınları, 2011, s.110

¹² Gürbüz Gökçen, Genel Muhasebe İlkeler ve Tek Düzen Hesap Planı Uygulamaları, İstanbul: Beta Yayınları, 2011 s.307

¹³ MSUGT 1, 1992

¹⁴ Yüksel Koç Yalkın, "Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulamalar", Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2010, s.270

¹⁵ Şaban Atuçuran, "İlk Tesis ve Taazzuv Giderleri ile Peştemallıkların Değerlemesi ve Muhasebeleştirilmesi", Vergi Dünyası Dergisi, Aralık 2013, Sayı 388, s.77

Örnek: (ABC) Ltd. Şti. kuruluş sırasında 50.000 TL + KDV karşılığında danışmanlık hizmeti almıştır.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
262 KURULUŞ VE	
ÖRGÜTLENME GİDERLERİ	50.000
191 İNDİRİLECEK KDV	9.000
320 SATICILAR	59.000
Danışmanlık Hizmeti Alımı	
<hr/>	

2.2.3. 264 Özel Maliyetler Hesabı

Kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile (normal bakım, onarım ve temizleme giderleri hariç) bu gayrimenkulün kullanılması için yapılıp kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların bedellerinin izlendiği hesaptır¹⁶.

Yapılan harcamalar hesaba borç kaydedilir. Özel maliyet bedelleri kira veya işletme hakkı süresine göre eşit yüzdelerle itfa edilir. Kira süresinin beş yıldan fazla olması durumunda da beş yılda eşit tutarlarla itfa edilir. Kira veya işletme hakkı süresi dolmadan, kiralanan veya işletme hakkı alınan şeyin boşaltılması veya işletme hakkının herhangi bir sebepten dolayı sona ermesi halinde henüz itfa edilmemiş olan giderler, boşaltma veya hakkın sona erdiği yılda bir defada gider yazılır (VUK Md. 327)¹⁷.

Örnek: (ABC) Ltd. Şti. kiraladığı gayrimenkul için 100.000 TL + KDV karşılığında aydınlatma tesisatı yaptırmıştır.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
264 ÖZEL MALİYETLER	100.000
191 İNDİRİLECEK KDV	18.000
320 SATICILAR	118.000
Aydınlatma Tesisatı Yapıtırılması	
<hr/>	

¹⁶ Gücenme, "a.g.e", s.271

¹⁷ Küçüksavaş, "a.g.e", s.434

3. DURAN VARLIKLARDA MALİYET KAVRAMI

3.1. Vergi Usul Kanunu'na Göre Maliyet Kavramı

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 269 ila 273'üncü maddeleri hükümleri uyarınca gayrimenkuller ve gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetler maliyet bedeli ile değerlendirilir.

Maliyet bedeli ise, aynı Kanunun 262'nci maddesinde *“iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamı”* olarak tanımlanmıştır.

Değerleme esnasında bu kıymetlere ait aşağıda yazılı giderler oluşmuşsa, bu giderlerin de maliyet bedeline ilave edilmesi zorunludur(VUK Mad.270).

- i. Makine ve tesisatta gümrük vergileri, nakliye ve montaj giderleri,
- ii. Mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden doğan giderler

Yine aynı madde hükmüne göre aşağıda yer alan giderlerin maliyet bedeline eklenmesi veya doğrudan gider olarak yazılması ihtiyaridir.

- i. Noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellâliye giderleri,
- ii. Emlak alım ve Özel Tüketim Vergileri,

Doğrudan gider yazılabilen emlak alım vergisi ise yürürlükten kaldırılmış bunun yerine ise tapu harcı miktarı artırılmıştır. Bu nedenle emlak alım vergisinin yerine ikame edilen tapu harcı tutarları da doğrudan gider yazılabilir veya ilgili iktisadi kıymetin maliyet bedeline dâhil edilerek aktifleştirilebilir.¹⁸

Örnek 1: (ABC) A.Ş. bir üretim makinasını 120.000 TL bedelle ithal etmiştir. Söz konusu makine ile ilgili yapılan diğer harcamalar aşağıda yer almaktadır. “Vergi Usul Kanunu'na” göre makinanın toplam maliyeti hesaplayınız.

-VUK Md. 270'e göre; işletmelerin makine ve tesisatta gümrük vergileri, nakliye ve montaj giderlerini maliyete dahil etmeleri zorunludur.

-Ayrıca noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellaliye giderleri ile emlak alım ve özel tüketim vergilerini maliyet bedeline dahil etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

---

¹⁸ Haşmet Yıldırım, “Maddi Duran Varlıkların, TMS Değerleme Hükümleri ile VUK Değerleme Hükümleri Açısından Analizi ve Ticari Kar Mali Kar Karşılaştırması”, Vergi Dünyası Dergisi, Aralık 2012, Sayı 370, s.210

Harcama Türü	Harcama Tutarı	Maliyet Hesaplaması
İktisap Bedeli	120.000 TL	120.000 TL
Gümrük Vergisi Bedeli	20.000 TL	20.000 TL
Montaj Bedeli	4.000 TL	4.000 TL
Nakliye Bedeli	6.000 TL	6.000 TL
Komisyon Bedeli	5.000 TL	-
Sigorta Bedeli	10.000 TL	-
Tamir-Bakım Bedeli	15.000 TL	-
Makine Yedek Parça Bedeli	20.000 TL	-
Toplam Maliyeti	200.000 TL	150.000 TL

Tablo 1: VUK'a Göre Makinenin Toplam Maliyetinin Hesaplanması

Örnek 2: (ABC) A.Ş. bir binek otomobili 100.000 TL bedelle satın almıştır. Söz konusu taşıt ile ilgili yapılan harcamalar aşağıda yer almaktadır. “Vergi Usul Kanunu’na” göre makinenin toplam maliyeti hesaplayınız.

-VUK Md. 270’e göre; noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellaliye giderleri ile emlak alım ve özel tüketim vergilerini maliyet bedeline dahil etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

-Ayrıca KDV Kanunu Md. 30/b’ye göre; işletmelerin satın aldığı binek otomobil nedeniyle ödediği KDV’yi indirmesi mümkün değildir. İndirilemeyen bu KDV, doğrudan gider yazılabileceği gibi, maliyete de intikal ettirilebilir. Bu konudaki seçimlik hakkı, tamamen mükellefe aittir.

Harcama Türü	Harcama Tutarı	Maliyet Hesaplaması
İktisap Bedeli	100.000 TL	100.000 TL
Özel Tüketim Vergisi Bedeli	70.000 TL	70.000 TL
Katma Değer Vergisi Bedeli	50.000 TL	50.000 TL
Nakliye Bedeli	5.000 TL	5.000 TL
Komisyon Bedeli	5.000 TL	-
Sigorta Bedeli	10.000 TL	-
Yedek Lastik Bedeli	10.000 TL	-
Toplam Maliyeti	250.000 TL	225.000 TL

Tablo 2: VUK'a Göre Binek Otomobilin Toplam Maliyetinin Hesaplanması

3.2. Türkiye Muhasebe Standartları'na Göre Maliyet Kavramı

3.2.1. TMS 16 Maddi Duran Varlıklar

Varlık olarak muhasebeleştirilme koşullarını sağlayan bir maddi duran varlık kalemi, maliyet bedeli ile ölçülür. (Par.15)

Maliyet bedeli, bir varlığın elde edilmesinde veya inşaatında ödenen nakit veya nakit benzerlerini veya verilen diğer bedellerin gerçeğe uygun değerini veya belli durumlarda, (diğer TFRS'lerin özel hükümleri uyarınca) ilk muhasebeleştirme sırasında ilgili varlığa atfedilen bedeli ifade eder. (Örnek TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler).

TMS 16 6. Paragrafa göre, ayrıca işlem maliyetlerini de başlangıç ölçümüne (değerleme) ilave etmek gerekmektedir.

- i. Bir maddi duran varlık kaleminin maliyetleri aşağıdaki unsurları içerir: (Par.16)
  - a) İndirimler ve ticari iskontolar düşüldükten sonra, ithalat vergileri ve iade edilmeyen alış vergileri dâhil satın alma fiyatı.
  - b) Varlığın yerleştirileceği yere ve yönetim tarafından amaçlanan koşullarda çalışabilmesini sağlayacak duruma getirilmesine ilişkin her türlü maliyet.
  - c) Maddi duran varlığın sökülmesi ve taşınması ile yerleştirildiği alanın restorasyonuna ilişkin tahmini maliyeti, işletmenin ilgili kalemin elde edilmesi ya da stok üretimi dışında bir amaçla belirli bir süre kullanımı sonucunda katlandığı yükümlülük.
- ii. Bir maddi duran varlığa atfedilebilir maliyetler aşağıdaki unsurları içerir: (Par.17)
  - a) Doğrudan maddi duran varlık kaleminin elde edilmesiyle veya inşaatıyla ilgili çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan maliyetler,
  - b) Yerin hazırlanmasına ilişkin maliyetler,
  - c) İlk teslimata ilişkin maliyetler,
  - d) Kurulum ve montaj maliyetleri,
  - e) Varlığın uygun şekilde çalışıp çalışmadığına dair yapılan test maliyetlerinden, varlığı gerekli yer ve duruma getirirken üretilen kalemlerin satışından elde edilen net hasılat düşüldükten sonra kalan tutar (teçhizatın denenmesi sırasında üretilen örnekler gibi).
  - f) Mesleki ücretler.
- iii. Bir maddi duran varlık kaleminin maliyetine girmeyen maliyetler (Par.19);
  - a) Yeni bir tesis açılmasının maliyetleri,
  - b) Yeni bir ürün veya hizmetin tanıtılmasına ilişkin maliyetler (reklam ve tanıtım harcamaları dâhil),
  - c) Yeni bir yerde veya yeni bir müşteri kitlesiyle iş yapmak amacıyla katlanılan maliyetler (personel eğitim masrafları dâhil),
  - d) Yönetim giderleri ve diğer genel giderlerdir.¹⁹

---

¹⁹ TMS 16, 2005, Maddi Duran Varlıklar Standardı

Örnek: (XYZ) A.Ş. yeni bir üretim makinasını 160.000 TL bedelle satın almıştır. Söz konusu makine ile ilgili yapılan diğer harcamalar aşağıda yer almaktadır. “TMS 16 Maddi Duran Varlıklar” standartına göre makinenin toplam maliyeti hesaplayınız.

Harcama Türü	Harcama Tutarı	Maliyet Hesaplaması
İktisap Bedeli	160.000 TL	160.000 TL
Kurulum ve Montaj Bedeli	15.000 TL	15.000 TL
Nakliye Bedeli	4.000 TL	4.000 TL
Montaj Alanının Hazırlanması Bedeli	6.000 TL	6.000 TL
Reklam Harcamaları	5.000 TL	-
Mesleki Ücretler	14.000 TL	14.000 TL
Personel Eğitim Masrafları	3.000 TL	-
Deneme Üretimi Harcaması	1.000 TL	1.000 TL
Toplam Maliyeti	208.000 TL	200.000 TL

Tablo 3: TMS’ye Göre Makinenin Toplam Maliyetinin Hesaplanması

3.2.2. TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlık, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında maliyet bedeliyle ölçülür. (Par.24)

Maliyet bedeli, bir varlığın elde edilmesinde veya inşaatında ödenen nakit veya nakit benzerlerini veya verilen diğer bedellerin gerçeğe uygun değerini veya belli durumlarda, (diğer TFRS’lerin özel hükümleri uyarınca) ilk muhasebeleştirme sırasında ilgili varlığa atfedilen bedeli ifade eder. (Örnek TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler).

- i.** Bir maddi duran varlık kaleminin maliyetleri aşağıdaki unsurları içerir: (Par.27)
  - a)** İthalat vergileri ve iade edilmeleri mümkün olmayan satın alma vergileri de dahil, ticari iskontolar ve indirimler düşüldükten sonraki satın alma fiyatı ve.
  - b)** Varlığı amaçlanan kullanımına hazır hale getirmeye yönelik, doğrudan varlıkla ilişkilendirilebilen herhangi bir maliyet.
- ii.** Varlıkla doğrudan ilişkilendirilebilen maliyetlere ilişkin örneklere aşağıda yer verilmiştir: (Par.28)
  - a)** Doğrudan, varlığın çalışabilir duruma getirilmesi sırasında oluşan (“TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar” Standardında tanımlandığı gibi) çalışanlara sağlanan fayda maliyetleri;
  - b)** Doğrudan, varlığın çalışabilir duruma getirilmesi sırasında oluşan mesleki ücretler,
  - c)** Varlığın düzgün çalışıp çalışmadığının testine yönelik maliyetler.

- iii.** Bir maddi olmayan duran varlığın maliyetinin bir parçası olmayan harcamalara ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir: (Par.29);
- a) Yeni bir ürün veya hizmetin tanıtımına ilişkin maliyetler (reklam ve promosyon maliyetleri dahil),
  - b) Yeni bir yerde veya yeni bir müşteri sınıfıyla iş yapma maliyetleri (personel eğitim masrafları dahil) ve,
  - c) Yönetim maliyetleri ve diğer genel giderler.
- iv.** Maliyetlerin, bir maddi olmayan duran varlığın defter değerinde muhasebeleştirilmesi işlemi, ilgili varlığın yönetimce planlanan şekilde çalışabilir duruma gelmesi durumunda biter. Bu nedenle, bir maddi olmayan duran varlığın kullanımında ya da tekrar düzenlenmesi sırasında oluşan maliyetler, söz konusu varlığın defter değerine dahil edilmez. Örneğin, aşağıda yer alan maliyetler maddi olmayan duran varlığın defter değerine dahil edilmez: (Par.30);
- a) Yönetimce amaçlanan şekilde işlev görebilecek nitelikteki bir varlığın henüz kullanıma sokulması aşamasına ilişkin maliyetler,
  - b) İlgili varlığın ürününe yönelik talepler oluşurken meydana gelenler gibi, başlangıç faaliyete başlama zararları.²⁰

Başlangıçta gider olarak muhasebeleştirilen bir maddi olmayan duran varlık ile ilgili harcamalar, daha sonraki bir tarihte maddi olmayan duran varlık maliyetinin bir parçası olarak muhasebeleştirilmezler.

---

²⁰ TMS 38, 2006, Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı

4. AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLERLE İLGİLİ ÖZEL HALLER

4.1. Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetlerin Satılması

VUK'un "Amortismanına tabi malların satılması" başlıklı 328'inci maddesi uyarınca amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması durumunda bu kıymetlerin kayıtlı değeri ile satış bedeli arasındaki fark kar ya da zarar olarak kaydedilir. Kanunun belirtmiş olduğu "kayıtlı değer" ifadesi, aslında ilgili amortismanına tabi iktisadi kıymetin **net aktif değeri**'ni ifade etmektedir.

Bir iktisadi kıymetin net aktif değeri;

[(İlgili iktisadi kıymetin defter değeri)-(İlgili iktisadi kıymete ilişkin birikmiş amortismanlar)]

şeklinde hesaplanabilir²¹.

Satış yapıldığı anda duran varlık için amortisman ayrılmamış ise duran varlığın maliyeti net defter değerine eşit olacaktır. Eğer duran varlık net defter değerinin üzerinde fiyatla satılmış ise aradaki fark gelir, net defter değerinin altında bir fiyatla satılmış ise aradaki fark gider olarak kaydedilir²².

Örnek 1:(FED) A.Ş. aktife kayıtlı değeri 150.000 TL olan bir makinayı peşin olarak 100.000 TL'ye satıyor. Bu makinaya ait birikmiş amortisman tutarı 90.000 TL'dir.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

100 KASA	100.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	90.000	
	253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR	150.000
	679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	40.000

Makine Satışı

²¹ Recep Özdemir, "Mevcutlarda Amortisman Uygulaması ve Muhasebeleştirilmesi" , Vergi Dünyası Dergisi, Aralık 2013, Sayı 388, s.52

²² Küçüksavaş, "a.g.e", s.424

Örnek 2:(XYZ) Ltd. Şti. aktife kayıtlı değeri 250.000 TL olan bir makinayı peşin olarak 30.000 TL'ye satıyor. Bu makinaya ait birikmiş amortisman tutarı 200.000 TL'dir.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

100 KASA	30.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	200.000	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR	20.000	
	253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR	250.000
Demirbaş Satışı Zararı		

4.2. Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Sigorta Tazminatları

VUK'un 329. Maddesi'nde, amortisman tabi kıymetlerin tamamen veya kısmen zayı olması halinde alınan sigorta tazminatlarının vergisel etkisi ve muhasebe anlamında nasıl değerlendirileceğine dair düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu madde hükmü aşağıdaki gibidir:

“Yangın, deprem, sel, su basması gibi afetler yüzünden tamamen veya kısmen ziyaa uğrayan amortisman tabi iktisadi kıymetler için alınan sigorta tazminatı bunların değerinden (Amortismanlı olanlarda ayrılmış olan amortisman çıktıktan sonra kalan değerden) fazla veya eksik olduğu takdirde farkı kar veya zarar hesabına geçirilir.”

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere; zarar gören veya zayı olan iktisadi kıymetin net aktif değeri ile sigorta tazminatı karşılaştırılması ve sigorta tazminatının, iktisadi kıymetin net aktif değerini aşması veya bu değer altında kalması durumlarında oluşan farkın kâr veya zarar hesabına aktarılması gerekmektedir²³.

Aşağıda VUK'un 329. Maddesi'nde açıklanan sebepler neticesinde zarar görerek tamamen değersiz hale gelen bir iktisadi kıymet ile örnek yer almaktadır.

Örnek 1:(XYZ) A.Ş. plastik şişe üretimi faaliyeti ile uğraşmaktadır. Üretimde kullandığı makinelerinden iki tanesi, gerçekleşen yangın nedeniyle kullanılamaz hale gelmiştir. Takdir komisyonu tarafından söz konusu makinelerin değeri “0” TL olarak belirlenmiştir. Söz konusu makinelerin aktif değeri 75.000 TL, birikmiş amortisman tutarı 45.000 TL'dir. Sigorta şirketi makineler için 55.000 TL tazminat ödemiştir.

²³ Gökhan Kayar, “Amortismanlarda Özel Haller ve Yenileme Fonu”, Vergi Dünyası Dergisi, Aralık 2010, Sayı 352, s.75

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

102 BANKALAR	55.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	45.000	
253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR		75.000
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		25.000

Zayı olan sabit kıymetin envanterden düşülmesi ve alınan sigorta tazminatının muhasebeleştirilmesi

Aşağıda; VUK'un 329. Maddesi'nde açıklanan sebepler neticesinde zarar görerek kısmen değer kaybına uğrayan iktisadi kıymet ile ilgili bir örnek mevcuttur.

Örnek 2: (ABC) A.Ş. otomobil yedek parça imalatı ile uğraşmaktadır. Aktifinde kayıtlı makinelerden biri, gerçekleşen yangın nedeniyle değer düşüklüğüne uğramıştır. Takdir komisyonu söz konusu makinenin değerini 120.000 TL olarak takdir etmiştir. Makinenin defter değeri 280.000 TL ve birikmiş amortismanı 112.000 TL'dir. Sigorta şirketi makine için 60.000 TL tazminat ödemiştir.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Makinenin net defter değeri = 280.000-112.000 = 168.000 TL

Makinede meydana gelen değer kaybı (zarar) = 168.000-120.000 =48.000 TL

102 BANKALAR	60.000	
253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR		48.000
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		12.000

Zayı olan amortismanına tabi iktisadi kıymetin değerinde meydana gelen azalmanın kayda alınması ve değerinde meydana gelen azalma karşılığında sigorta şirketinden alınan sigorta tazminatının muhasebeleştirilmesi

4.3. Yenileme Fonu Uygulaması

Yenileme fonu, işletmelerde amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satışından veya hasar halinde sigortadan alınan tazminatlar nedeniyle doğan karın bu iktisadi kıymetin yenilenmesi için belirli bir hesaba 3 yıllığına alınmasıdır. Söz konusu hesapta toplanan ve 3 yıllığına vergilendirilmeden bekletilen bu kar izlendiği hesabın “fon” niteliği ve kanun hükmü gereği sadece satılan ya da hasar gören iktisadi kıymetin yenilenmesi amacıyla kullanılabilir.

Yenileme fonu, işletmeden çekilmesi ya da yeni iktisadi kıymet alımı dışında kullanılması halinde ilgili dönemin karına eklenerek vergilendirilecektir. Türk Vergi Sistemi’nde VUK Md. 328 ve Md. 329 düzenlenmiş bulunan yenileme fonu, işletme varlıklarının yenilenebilmesi ve sermaye yapılarının devamının sağlanabilmesi için geliştirilmiş bir vergi erteleme müessesesidir²⁴.

Yenileme fonundan yararlanabilmek için gerekli koşullar aşağıda yer almaktadır²⁵;

1. Yeni iktisadi kıymetin alınması için mahiyetine göre zaruri olmalı veya mükellef tarafından bu konuda karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olmalıdır.
2. Bilanço esasında defter tutulmalı ve söz konusu tutar bilançonun pasifinde geçici bir hesapta muhasebeleştirilmelidir.
3. Yeni alınacak iktisadi kıymet satılanla aynı neviden (türden) olmalıdır.

Örnek :

a. (ABC) Ltd. Şti. 01.10.2014 tarihinde aktife kayıtlı değeri 350.000 TL olan bir makinayı peşin olarak 200.000 TL’ye satıyor. Bu makineye ait birikmiş amortisman tutarı 210.000 TL’dir.

Bu işleme ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

<hr/>	
100 KASA	200.000
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	210.000
253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR	350.000
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	60.000
Sabit Kıymet Satış Karı	
<hr/>	

²⁴ Yılcıncı ve diğerleri, “a.g.e”, s.291

²⁵ Özdemir, “a.g.e”, s.53

b. İşletme yönetimi satılan makinanın yerine yenisinin alınmasını gerekli görmüştür.

---

679 DİĞER OLAĞANDIŞI	
GELİR VE KARLAR	60.000
549 ÖZEL FONLAR	60.000
549.01.001 Sabit Kıymet Satış Karı	
Sabit Kıymet Satış Karının Fon Hesabına Kaydedilmesi	

---

c. İşletme 500.000 TL + KDV'ye bir makine satın almıştır.

---

253 TESİS, MAKİNA VE	500.000
CİHAZLAR	
191 İNDİRİLECEK KDV	90.000
320 SATICILAR	590.000
Makine alımı	

---

d. Satın alınan makinanın faydalı ömrü 5 yıl ve amortisman yöntemi normal amortisman olarak belirlenmiştir.

$$500.000 \times 0,20 = 100.000 \text{ TL}$$

---

730 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	40.000
730.01.006 Amortisman Giderleri	
549 ÖZEL FONLAR	60.000
257 BİRİKMİŞ	
AMORTİSMANLAR	100.000
Amortisman Giderinin Kaydı	

4.4. Yeniden Değerleme Uygulaması

Yeniden değerlendirme paranın satın alma gücünde meydana gelen düşüşler nedeniyle işletme varlıklarının, özellikle duran varlıkların, cari para birimleriyle değerlemeleri yapılarak bugünkü değerleriyle gösterilmesi olarak tanımlanabilir.

Yeniden değerlendirme katsayı ve oran yöntemine göre yapılır. Oran yönteminde duran varlığın maliyeti değerlendirme oranı ile çarpılarak, duran varlıktaki değer artışı hesaplanır. Birikmiş amortismanlar da değerlendirme oranı ile çarpılarak birikmiş amortismanlardaki değer artışı hesaplanır. Duran varlıktaki değer artışından, birikmiş amortismanlardaki değer artışı çıkarılarak, maddi duran varlıklardaki yeniden değerlendirme artışı hesaplanır. Amortismanlar maddi duran varlıkların yeni değerleri üzerinden hesaplanır.

Şu anda yasal olarak maddi duran varlıkların değerlemesi mümkün değildir. Maddi duran varlıkların yeniden değerlemesi konusu teorik olarak ele alınacaktır²⁶.

Örnek: Aktife kayıtlı değeri 200.000 TL ve birikmiş amortisman tutarı 80.000 TL olan bir duran varlık yeniden değerlemeye tabi tutacaktır. Yeniden değerlendirme oranı %30, amortisman oranı %20'dir.

Duran Varlıktaki Değer Artışı	:	200.000 X 0,30 = 60.000
<u>Birikmiş Amortismanlardaki Değer Artışı</u>	:	<u>80.000 X 0,30 = 24.000</u>
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışı :		36.000

---

255 DEMİRBAŞLAR	60.000
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	24.000
522 MDV YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞI	36.000
Yeniden Değerleme	

Kayıtlı Değeri : 200.000

Yeniden Değerleme Artışı : 60.000

Değerleme Sonrası Değer : 260.000

Amortisman Hesaplaması : 260.000 X 0,20 = 52.000

---

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	52.000
770.01.006 Amortisman Giderleri	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	52.000
Amortisman Giderinin Kaydı	

---

²⁶ Küçüksavaş, "a.g.e", s.429

5. FİNANSMAN GİDERLERİNİN AKTİFLEŞTİRİLMESİ

5.1. Vergi Usul Kanunu'na Göre Aktifleştirme Kavramı

163 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre;

Sabit kıymetin iktisabında kredi kullanılması durumunda; sabit kıymetin aktifleştirildiği dönemin sonuna kadar oluşan kur farkı giderleri ve faiz giderlerinin, sabit kıymetin maliyetine intikal ettirilmesi gerekmektedir. Ayrıca sabit kıymetin aktifleştirildiği dönemden sonraki döneme ilişkin kur farkı giderleri ve faiz giderlerinin ise seçimlik hak olarak doğrudan gider yazılması veya maliyete intikal ettirilmesi gerekmektedir.

334 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre;

Lehe oluşan kur farklarının da, sabit kıymetin aktifleştirme işleminin gerçekleştiği dönemin sonuna kadar oluşan kısmının maliyetle ilişkilendirilmesi, aktifleştirildiği dönemden sonraki döneme ilişkin olanların ise kur farkı geliri olarak değerlendirilmesi veya maliyetten düşülmesi gerekmektedir²⁷.

Örnek: (ABC) A.Ş. Tamamı krediyle alınan ve yapılmakta olan yatırımlar hesabında faiz hariç birikmiş maliyeti 700.000-TL olan makinelerin 29 Ekim 2013 tarihinde montajı tamamlanmış ve deneme üretimi yapılmıştır. Kullanılan kredinin 29 Ekim 2013'e kadar olan işlemiş faizi 30.000-TL, 29 Ekim 2013 ile 31.12.2013 tarihi arasında işleyecek faizi de 20.000-TL'dir. İzleyen her yıl için faiz tutarı 60.000-TL'dir.

(ABC) A.Ş. , 163 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre;

-İlk yıl faizi olan 50.000-TL makinelerin maliyetine eklemek zorundadır.

Yatırımların Maliyeti : 700.000 TL

Faiz Gideri : 50.000 TL

Maliyet Bedeli : 750.000 TL

Dolayısıyla 31.12.2013 tarihi itibariyle amortismanına tabi iktisadi kıymetin maliyeti 750.000 TL olacak ve bu tutar üzerinden sabit kıymete amortisman ayrılacaktır.

Muhasebe kayıtları aşağıdaki gibi olacaktır.

_____29.10.2013_____	
253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	730.000
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	700.000
381 GİDER TAHAKKUKLARI	30.000
Yatırımın Aktifleştirilmesi	
_____ / _____	

²⁷ İsmail Özsoy, "Amortismanına Tabi İktisadi Kıymet ve Emtia Alışında Kullanılan Kredilerin Faiz Giderleri ile Kur Farklarının Değerlemesi", Vergi Dünyası Dergisi, Nisan 2015, Sayı 404, s.100

31.12.2013	
253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	20.000
381 GİDER TAHAKKUKLARI	20.000
Faiz Giderinin Aktifleştirilmesi	
/	

- Sonraki yıllarda oluşan 60.000 TL faiz gideri, seçimlik hak olarak doğrudan gider yazabilir veya maliyete intikal ettirebilir.

Muhasebe kayıtları aşağıdaki gibi olacaktır.

31.12.2014	
253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	60.000
381 GİDER TAHAKKUKLARI	60.000
Faiz Giderinin Aktifleştirilmesi	
/	

6. SONUÇ

İşletmeler, faaliyetlerini gerçekleştirebilmek açısından bir takım maddi ve maddi olmayan kalemlere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kalemler, kısa bir dönemle sınırlı kalmayıp, uzun dönemler boyunca faaliyetlerin gerçekleşmesi ve devamlılığı açısından işletmeye hizmet etmekte, buna bağlı olarak da bu süreçte tabii olarak yıpranmaya ve değer kaybetmeye maruz kalmaktadır. Varlıklardaki bu aşınmalar, birer maliyet unsuru olarak işletmenin karşısına çıkmakta ve dönemler itibarı ile ayrıştırılıp yasal mevzuat çerçevesinde amortisman itfası yoluyla gider kaydedilmektedir.

Bahsedilen hususların yanında ilgili kıymetlerin iktisabı esnasında ya da sonrasında iktisadi kıymetlerle ilgili bazı harcamalarla karşılaşılabilmektedir. Bu durumda karşılaşılan harcamaların döneme ilişkin gider mi yoksa kıymetin maliyetine eklenmesi gereken bir harcama mı olduğu konusu önem arz etmektedir. Söz konusu iktisadi kıymetler için yapılan harcamaların varlığın maliyetine eklenmesi suretiyle, maliyetine eklenen varlıkların faydalı ömürleri nispetinde gider kaydedilmesi yada tamamının direkt gider olarak gelir tablosu hesapları ilişkilendirilmesi dönem kar/zararını etkileyici unsur olacaktır ve vergi planlaması noktasında değerlendirilmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkacaktır.

KAYNAKÇA

I. Kitaplar

Feyiz, Mehmet Ali. (2010). *Genel Muhasebe*. Trabzon: Murathan Yayınevi.

Gökçen, Gürbüz. (2011). *Genel Muhasebe İlkeler ve Tek Düzen Hesap Planı Uygulamaları*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Gücenme, Ümit. (2005). *Genel Muhasebe*. İstanbul: Aktüel Yayıncılık.

Kavak, Şeref. (2011). *Genel Muhasebe*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kesimli, İffet Görkey. (2011). *Genel Muhasebe*. İstanbul: Kriter Yayınları.

Küçüksavaş, Nihat. (2012). *Finansal Muhasebe (Genel Muhasebe)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Sevilengül, Orhan. (2011). *Genel Muhasebe*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Tanış Veyis Naci, Berikol Bilal Zafer. (2012). *Genel Muhasebe*. Adana: Karahan Kitabevi.

Türkmen, Muharrem. (2011). *Genel Muhasebe*. İzmir: İlya İzmir Yayınevi.

Yalkın, Yüksel Koç. (2010). *Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yıllancı, Fatma Münevver ve Diğerleri. (2010). *Genel Muhasebe*. Eskişehir: Gülen Ofset Matbaacılık.

II. Süreli Yayınlar

Atuçuran, Şaban. (2013, Aralık). *İlk Tesis ve Taazzuv Giderleri ile Peştemallıkların Değerlemesi ve Muhasebeleştirilmesi*. *Vergi Dünyası*.

Kayar, Gökhan. (2010, Aralık). *Amortismanlarda Özel Haller ve Yenileme Fonu*. *Vergi Dünyası*.

Özdemir, Recep. (2013, Aralık). *Mevcutlarda Amortisman Uygulaması ve Muhasebeleştirilmesi*. *Vergi Dünyası*.

Özsoy, İsmail. (2015, Nisan). *Amortisman Tabi İktisadi Kıymet ve Emtia Alışında Kullanılan Kredilerin Faiz Giderleri ile Kur Farklarının Değerlemesi*. *Vergi Dünyası*.

Yıldırım, Haşmet. (2012, Aralık). *Maddi Duran Varlıkların, TMS Değerleme Hükümleri ile VUK Değerleme Hükümleri Açısından Analizi ve Ticari Kar Mali Kar Karşılaştırması*. *Vergi Dünyası*.

III. Diğer

TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standartı (2005), T.C. Resmi Gazete, 26040, 31.12.2005.

TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standartı (2006), T.C. Resmi Gazete, 26111, 17.03.2006.

Vergi Usul Kanunu (1961), T.C. Resmi Gazete, 10703, 10 Ocak 1961.